

živeti, kakor če bi bil naš ljubljani vladar utopil. Kje vzkovni poveljnik vodi sedaj cesar Karel naše zmogovite armade v deželo zemljelačnega Laha, od našega vladarja trdno špamo, da nam bo skoro priboril telizazeljeni mir, od njega pa upajo posebne tlačani narodi v Avstriji in na Ogrskem, da jim bo lodaril narodno svobodo in samostojnost. Mi Slovenci se bomo te dni zediali v vroči žalvalni molitvi do Vsemogočnega, da nam je ohranil ljubljenege cesarja Karla!

Bog obrani, Bog obvari nam cesarja, Avstrijo!

Slovenski poslanci proti vinskemu davku.

Dne 6. novembra je bila deputacija poslancev iz vseh vinogradnih pokrajin sprejeta od ministrskega predsednika, poljedelskega in finančnega ministra v avdienci zaradi nameravanega novega obdajanja vina in sadjaveca.

Razpravo je uvedel nižjeavstrijski poslanec in deželni odbornik Mayer. Kratko za njim sta govorila zastopnika slovenskih vinogradnikov Roškar in dr. Jankovič. Oba sta zavzela odločno odklonilno stališče napram neznosnemu davku.

Poslanec Roškar je povdarjal, da je ta zakonska predloga nesprejemljiva že iz razlogov, nastalih vesled vojne, ker so ne le gospodarji, ampak tudi viničarji v veliki večini v vojski ter je obdelovanje že vesled tega zelo otežkočeno in da pri teh razmerah ne pričakujemo, da bi žene z otroci zamogle se zana-prej opravljati razen drugih tudi vinogradna dela. Vesled rekvizicije živine tudi vedno bolj primanjkuje potrebnega gnoja. Letošnja izborna vinska letina je le izjema, kateri ne bodo lahko kmalu sledile enake. Tudi sedanje visoke cene za vino bodo kmalu po končani vojski, kadar se zopet pomnoži izdelovanje piva, zopet padle na nižino prejšnjih časov. Kako se naj potem plača vinski davek in sicer 32 v od litra, od sadjaveca 8 v in to tudi od pijače za domače potrebe?! Navzočemu sekijskemu načelniku Joasu je govornik rekel v obraz: „Kaj bi Vi kot sestavitelj te davčne predloge le nekoliko poznali današnje razmere na deželi, položaj vinogradnikov, stroške pridelovanja in druge razmere, bi pač te predloge nikdar ne bili sestavili samo na račun pridelovalcev, še manj pa bi v zbornici predložili predlog v tej obliki. Opozarjal je na razne sikan-od strani finančnih organov, katere bi bile neznosne, in bi v mnogih slučajih dovedle do ostrih kazni naših vinogradnikov, tudi brez vsake lastne krivde. Mnogo lažje bi bilo prenašati povišani zemljiški davek, kateri pa je itak že z do 100odstotnimi vojnimi dokladi povišan. Finančne postavbe se ne sklepajo samo za eno leto, ampak za več let. Kaj se pa naj zgodi takrat, kadar bo morda cena za vino in sadjavec enako visoka kakor naloženi davek? Ali se morda naj takrat pusti ves pridelok kar v naravi poginiti? Torej, ako že mora priti vinski davek, ne sme nikdar biti pridelovalni, ampak zavživalni davek na podlagi stopnjevalnih vinskih cen po različni pridelka, da ne bo tisti, ki pije priprosto izabe-

le, ravno tako visoke obdajen, kakor pivec najbolj-sega pokrčana.

Dr. Jankovič se je še posebej zavzemal tudi za to, da se množina vina iz sadjaveca, ki se porabi za doma in za delavce, ne sme nikdar obdajati — ker pri današnjem in tudi bodočem pičem številu delavstva pač nikdo naj ne misli, da je mogoče, viničarje in dninarje zadovoljiti in odpraviti samo le z vodo ali pikolitom. Poslanec je izjavil, da je predloženi zakon o obdajenju vina po izjavah vseh govornikov enostavno nesprejemljiv, ker bi mu sledil prej ali slej popolni propad vinogradništva.

Tudi dr. Pogačnik kot zastopnik Kranjske se je gorko zavzemal za vinogradništvo, odklanjal z vso vsmo vinski davek ter izrazil željo, naj vlada ne uniči kulture, katere se vzdržuje največ nekdanje ne pozije med ljudstvom in je takorekoč zraščena z njim.

Oglasil se je končno še poljedelski minister grof Sylva-Tarouca, kateri je odobral naša izvajanja in se jim doslovno pridružil. Rekel je, da je tudi on vinogradnik in ve, da je vinogradna kultura ena najtežavnejših in da so bili tudi njegovi vinogradni obrati vseh zadnjih 50 let pasivni, to je, da niso prinesli nobenega dobička.

Ob koncu se je poslanec Roškar v imenu vinogradnikov zahvalil za odločno stališče poljedelskega ministra ter ga prosil tudi nadaljne zaščite vinogradnikov.

V vinarskem odseku državnega zbora se posl. Roškar, dr. Jankovič in Brenčič dne 6. novembra, zavzeli glede državnega vinskega davka popolnoma odklonilno stališče.

Poslanec Roškar je odločno povdarjal, da vinogradniki v težavnih razmerah, v katerih živijo, ne morejo plačati produkcijskega davka v znesku 32 v od litra. Pri tem pa bi se bili neprestano izpostavljeni sikanam finančnih organov in nevarnosti raznih kamai. Če pa vlada že hoče upeljati davek na vino in sadjavec, naj ga plačujejo v znižanem znesku konzumenti, ne pa pridelovalci. Vino in sadjavec, ki se potrebuje za domačo rabo vinogradnikov in sadjarjev, se naj ne obdaji. Če se upelje ta davek, bo uprava stala zopet ogromne svote in bo požrla večine davka, vinogradništvo pa bi bilo uničeno ali vsaj huđe oškodovano.

Poslanec Brenčič se je pridružil izvajanjem poslanca Roškarja in je označil vladno predlogo o vinskem davku kot velike neumnost. Ostro je zavračal izvajanja sekijskega načelnika Joasa iz finančnega ministrstva, ki je želel, da se vinski davek upelje na vsak način. Poslanec se izreka proti vsakemu vinskemu davku ter omenja razmera ubogih vinogradnikov v Halozah, v Slovenskih goricah in v ormoškem okraju, kjer so vinogradniki večinoma le majhni posestniki, kateri se preživljajo samo le iz majhnih goric. Če se upelje ta visoki davek, bi bili posestniki malih vinogradov prisiljeni pustiti svoja posestva in si iskati kruha drugod. Opozarja na nizke vinske cene prejšnjih let (12—24 v liter). Če utegnejo cene zopet pasti, kako pa bodo ubogi vinogradniki plačevali davek? Opustili bodo raje vinograde in država bo imela še večjo škodo. Viničarji in drugi delavci

tudi ne bodo zadovoljni, če se jim bo dejala sama pikola. Poslanec opozarja tudi na nevarnost, ki prsti avstrijskim vinogradnikom od strani italijanskega vina, ki bi se utegnulo pa vojski za mnoge nižje cene uvažati v naše kraje.

Dr. Jankovič zavrača sekijskega načelnika in povdarja, da je vinski davek kot produkcijski davek nesprejemljiv. Mali vinogradniki, ki se do sedaj niti brezobrestnih posojil radi slabih letin niso mogli vrniti, bi bili najhujše udarjeni. Novih vinogradov pa bi potem sploh nihče ne maral več delati. Vinski davek bi uničil produkcijo vina v naših krajih in bi ugonobil tudi eksistenco mnogo ljudi.

Mnako stališče so zavzemali glede vinskega davka tudi drugi poslanci iz vinogradnih krajev. Vladni zastopniki pa so trdovratno vstrajali pri vladni predlogi.

Slovenski poslanci bodo v vsakem omiru storili svojo dolžnost, da varujejo koristi naših domovnih vinogradnikov.

Samo 8 kg fižola.

Stajarski deželni gospodarski svet, ki stoji pod vodstvom, oziroma nadzorstvom cesarskega namestnika grofa Claryja, nam poroča, da smejo kmetijski pridelovalci uporabiti od lastnega pridelka za hrano svoje družine in delavcev samo 8 kg stročnice (fižola, leče ali grašice) za osebo.

Za seme se sme glasom te odredbe uporabiti na 1 hektar: pri nizkem fižolu 60 kg (80, 100 kg), pri fižolu za droge 40 kg (60, 80 kg), pri bobu 200 kg (220, 240 kg), pri grašici 120 kg (160, 200 kg) in pri leči 100 kg (120, 140). Prva številka pomeni merilo za seme v dobri, prva v oklepu v srednji, druga v oklepu v slabi legi.

Take določajo gospodje uradniki kmetijsko-pridelovalcu njegov vsakdanji živež in seme. Pri določevanju množine fižola za živež se bili gotovo sami izraziti protivniki kmetijskega stanu zraven, sajti drugače si ne moremo razlagati, kako bi se moglo do-ločiti za osebo na leto samo 8 kg fižola za hrano. S te množino fižola kmetijski šlovec nikakor ne more shajati na leto.

Kdo bo še opravljal težka kmetijska dela, če bo smel na dan zavžiti samo nekaj zrne fižola? Na 1 kg gre 1600 do 2400 fižolskih zrn. To bi bilo, če se računa po 3 kg na leto, skupno samo 16.000 fižolovih zrn (če vzamemo povprečno 2000 zrne na kilogram) na eno osebo. To število se razdeli na 365 delov, če se računa, da bi se fižol zavžival vsak dan enkrat. Tako izračunamo, da bi prišlo na osebo na dan celih 50—60 fižolovih zrne ali pa 2 dekli in 18% grama fižola.

Gospod grof Clary, tu se zopet vidi, kako dobro srce imajo uradniki, ki so določevali o tej Salomonski odredbi, do kmetijskega ljudstva.

Vsekako je tudi množina, določena za seme — premejnina. Če bo smel kmet vsaditi na 1 hektarju samo 60 kg fižola, bo letina drugo leto še mnogo slabša, kot letos. Na 1 hektar (1% orala) zemlje se mora računati, če se vsadi fižol med koroze, najmanj 150 kg semenskega fižola, t. j. 3 meseke. Z

LISTEK.

Vojni spomini.

[Januš Dolac.]

(Dalje.)

Odslej se nas kozaki niso več lotili pri Bežavi; pač pa nas je začela v živo česati ruska artilerija, ki je bila predrznejša, ker naše tokraj reke sploh ni bilo. Pomagala nam je z nekaj havbicami, ki so pucale preko Dnjestra, pa še to po največ v naše lastne hrbte. Sovražna pehota nas tudi ni napadala, menda iz strahu ne, da se jim ne izjavil naval kot bratom kozakom.

Proti večeru je že tičal vsak naš vojak do vrata zakopan in zarič v zemljo. Iz naših src se je poslovil obup in nam je podala roko samozavest: ker nas niso danes, nas ne bodo tudi jutri!

V mraku smo začeli zbirati po travi mrliče in jih nositi do vaškega pokopališča. Leži ta mirodvor bolj kraj vasi, ga diči lična kapelica in je skrbno obzidan krog in krog. V to zemljo miru so zasadili pionirji lopate in kopali skoro celo noč. Za častnike so naberačili po hišah deske za krste; moštvo so pa zavili v šotorovo platno (Zeltblatt) in jih polagali k skupnemu počitku v skupni grob.

Ob svitu zore smo se poslovili od padlih tovarišev, jih zaupali materi zemlji, za katere posest so se borili do smrti. Pionirji so jim napravili lepe grobove s križi, z napisi in vencii. Nikdo ne zna tako prikupljivo milo okrasiti in priprosto lepo okinčati groba kot tovariš padlemu tovarišu. Saj pa tudi niso pokopališča nikjer v toliki časti in v spoštovanju, kakor na Bežavi polju. Vsač vojak potegne kape ob vojaškem grobu in povesi sočutno glavo v zavesti: Članec jaz tebi, jutri drugi morda meni! Večkrat se mi je našla prilika, opazovati mlajše vojake, ki so prihajali prvič iz domovine na bežavo. Kako so začudeno gledali te nepregledne obširne galitske ravni,

posejane z nagrobnimi križi. Kako so prebirali ti fantje napise na lesenih spomenikih, snemali kape, in so se jim spuščale iz mladeniško neskaljenih oči solza za solzo na grobišča padlih tovarišev, ki so morali tudi še v cvetoči mladosti v ledeno zimo — v smrt. . . . Vojaška grobišča vsebujejo, govoriijo šepetajoče nekaj pretresljivega, ganljivega, solze izjemajočega onemu, ki jih obiše z res bratsko sočutnim srcem. Še stoletja bodo pridigovali ti molčeči grobovi človeštvu o zmaju svetovne vojne, ki se je nasičeval skozi leta samo z mladimi in moško krepkimi žrtvami.

Odslej nismo napadali pri Bežavi ne mi in ne Rusi. Samo naša artilerija se je še preselila k nam, da je obstreljevala sovražne postojanke. Preko Dnjestra so začeli graditi pionirji most za prevoz živil in municije.

Pri tem delu je bil zaposlen tudi Francz z našimi pionirji. Ker so se pretvarjali boji v vsakdanje in brezpomembne praske, sem obiskoval tovariša domala vsak dan ob vodi, da sva se vozarila v pontonu po Dnjestru in ubijala na ta način predolge poletne dneve.

Domislil si je prijatelj, da bi ne bilo prenapačeno, če bi malo poskusila, če morda hrani ta globoko, široko se valeči Dnjestr kaj rib. Naši pionirji so vozarili že več nego leto dni s seboj cele zaboje ekrasita, določene za razstrelbo mostov. Vendar se nam ni ponudila nikoli pri polku prilika, da bi bili sploh kaj pognali po nepotrebnem s pomočjo ekrasita v zrak. Teh odrašenja čakajočih ekrasitnih zabojev sva se lotila, jih povezala po več kilogramov težke skupaj, jih spojila s pod vodo gorečim prižigalnim motvozom in hajdi na lov ter smrt ribam.

V mirnih časih bi menda vsakega zemljana obesili, če bi puhnili po ribah z morilnim ekrasitom. Pa od naju ni bil nobeden prenežni ljubitelj nemih stvari: sva pač cenila prostore človeškega želodeca višje nego ribje življenje. Streljanje z ekrasitom je presneto nevarno podjetje; šlovec mora skrbno paziti, da se ne dvigne sam kar brez peruti proti nebesom. Mi dva kot izkušena vojska sva se šurala

zračnih poletov, se peljala v najbolj globoko tolmune Dnjestra in pognala v vodo prvič kar 3 kg te morilno nevarne tvarine.

Po preteku nekaj sekund se je ekrasit vnel na dnu vode. Počilo in bruhalo je, da so se potresli visoki bregovi; debel vodni curek je pognalo kakih 15 metrov na visoko v zrak. Prepričana sva bila, da nama privabi silna eksplozija kar na cente rib na površje. Salament! Še mrtve žabje krače ni bilo na vrh, kaj še le ribe!

Ponovila sva strel še na drugem, tretjem in četrtem mestu, a nikjer nisva ubila niti najmanjšega ribjega repa. Zaklinjala sva že oba ta grešni Dnjestr, ki pogoltava vse sam, ribe pa ne hrani prav nobene.

Imela sva še samo pol kg ekrasita pri rokah. Poznal ga je Francz prav na plitvino, nekoliko pod novo zgradbo mosta. Komaj se je pomirilo nekoliko vesled eksplozije razburkano valovje, se je že pokazalo na površju vse belo rib: manjših, večjih in tudi zelo velikih.

Gledalcev tega učinka je bilo na obeh bregovih Dnjestra vse polno. Ko so zapazili obilni ribji plen, je vrel med burnim krikom vse v pontone — vsak je hotel nekaj vjeti za pod lačni zob. Drugi so zopet vpili iz polnega grla z bregov, hoteč opozoriti lovce na največje komade. Takega hrupa, tekanja, pririvanja in krika nisem čul z lépa v najhujšem bojnem metezu ne, kakor ravno pri tej priliki. Z enim samim strelom sva ubila 80 kg rib raznih vrst in velikosti.

Ponavljala sva odslej ta ribji lov vsak dan v zabavo in korist. Na mesta pa in v okolici, kjer je posmodil ekrasit enkrat ribe, se ni prikazala cele tedne še žaba ne. Streljala sva vsikdar na drugem mestu ter premnogokrat brez najmanjšega vspaha. To enostavno ribarenje se mi je tako priljubilo, da sem pihal jezo iz dna duše, ko smo morali po preteku enega tedna zapustiti Bežavo in s tremi bataljoni odriniti neznanu kuta v Bukovino za pomoč našim četam.

(Dalje prihodnjic.)

naravnimi potrebami in zakoni se ne moremo kregati. Coprati kmet tudi ne zna.

Pravična zahteva torej je: Pridelovalcem se naj dovoli za hrano družini in za delavce ter za se naj toliko fiziola, kolikor ga neobhodno potrebuje. S skromno določenimi množinami živil in s takimi odredbami se kmetiskim ljudem jemlje veselje do dela.

V osrednje komisije, ki imajo opraviti s sestavo takih odredb, pa se naj v bodoče vpočkije tudi kmetijske strokovnjake in ne same uradnike in kmetiske neprijatelje iz mest.

Preobrat v Rusiji.

Strastna borba za nadvlado in moč v Rusiji je dobila novo obliko. Delavski in vojaški svet se je dne 7. novembra s pomočjo čet polastil Petrograda in vlade. Začasne vlade, ki je strmoglavila carja in njegovo vlado, ni več, njen voditelj in ministrski predsednik Kerenski je pobegnil, sicer bi ga bil novi revolucionarji odbili v ječo, kakor se je to zgodilo z drugimi njegovimi tovariši-ministri. Vse petrograjske ječe so tako prenapolnjene pristašev Kerenskijeve vlade, da so morali nekaj vojašnic in šolskih poslopij spremeniti v jetnišnice. Na čelo nove vlade se je dvignil Lenin, ki je vodja mirovne struje ruske socialne demokracije ter prijatelj Avstrije in Nemčije.

Eden prvih korakov, ki ga je storila nova revolucionarna vlada, je sledeči oklic, ki naj bi bil podlaga za mirovno ponudbo:

„Nova vlada predlaga vladam vseh vojskujočih se držav, da bi se naj takoj začela predposvetovanja za doseg pravičnega miru, ker je mnenja, da mora biti pravičen mir, ki si ga želi večina delavskih slojev vseh vsled vojne izmučenih držav, takojšen mir brez vsake prilastitve tujega ozemlja in brez vsake nasilne pripojitve tujih narodnosti. Pod nasilno prilastitvijo tujega ozemlja razumeva vlada vsako priklopitve kake male narodnosti kakoli veliki državi brez njenega privoljenja, bodisi, da se to zgodi v Evropi ali onstran morja; nasilna prisvojitve kake male narodnosti je pa nasilna zabranitev, da si vsaka narodnost po svoje uredi svojo politično vladno obliko.“

Vlada slovesno razglasa svoj sklep in trdno voljo, da podpiše mir, ki napravi pod imenovanimi, za vse narodnosti pravičnimi pogoji konec tej vojski. Izjavlja tudi, da je pripravljena razmotrivati o vseh drugih mirovnih pogojih, ki pa morajo biti od dotičnih vojskujočih se držav predlagani jasno in določno ter najhitreje. Vlada tudi odpravi vso tajno diplomacijo in vse tajne pogodbe in jih proglasi za ničevne in neveljavne.

Vlada predlaga vladam vseh vojskujočih se držav, naj sklenejo takoj premirje za tri mesece, ki bodo zadostovali, da pridejo mirovna pogajanja do dobrega zaključka. Nadalje predlaga, da se naj udeležijo mirovnih posvetovanj vse narodnosti ali narodi, ki so zapleteni v vojsko ali pa trpe vsled vojske in da se naj skliče zborovanje iz zastopnikov vseh narodov sveta. Na tem zborovanju bi naj bili končno veljavno sprejeti izdelani mirovni pogoji.

Predlagajoč vsem vojskujočim se državam te navedene mirovne predloge, se obrača začasna ruska vlada na zavedno delavstvo treh najbolj omikanih narodov sveta, namreč Anglije, Francije in Nemčije, ki ima za napredek socializma največje zasluge, s prošnjo, da to delavstvo umeva rešiti načrt za osvoboditev človeštva od vojnih strahot.“

Ker se pa sedaj v Rusiji spreminjajo vlade in ministri, kakor spreminja luna svojo obliko, in se torej razmere niso pojasnjene, zlasti pa okoliščina, da baje koraka bivši ministrski predsednik Kerenski z mogočno armado proti Petrogradu, bosta naša in nemška vlada bržčas nekoliko počakali z odgovorom, dokler se razmere v Rusiji ne razjasnijo. Na drugi strani je pa zopet upoštevati, da bo Anglija zastavila vse svoje sile, da Rusija ne sklene posebej miru. Že se sliši grožnja Anglije in Amerike, da angleška in ameriška vlada ne priznavate sedanje ruske vlade in bi ji odtegnili vsako denarno pomoč, ako bi sklenila posebej mir. Vsekako je pa izjava nove ruske vlade jasen dokaz, da je že tudi rusko ljudstvo do grla sito vojske in si srčno želi miru. Rusko ljudstvo dobro ve, kje tičijo ovire za sklepanje miru; znano mu je, da nista ta ovira ne Avstrija in tudi ne Nemčija, marveč Anglija, kajti papeževega mirovnega pisma ni odklonila ne avstrijska in tudi ne nemška, marveč angleška vlada s svojimi pretiranimi zahtevami.

Dne 12. novembra se poroča iz Petrograda, da je Kerenski zbral močno armado več armadnih zborov in je z njimi korakal proti Petrogradu. Po poročilih iz Stokholma se je baje vršila 10 km pred Petrogradom bitka med armado, ki jo je zbral Kerenski, in armado, ki je na strani boljševikov. Stokholmska poročila pravijo, da so po krvavem boju zmagale čete Kerenskega. General Kornilov je baje vkorakal v Petrograd. Tudi petrograjska posadka se je zopet postavila na stran Kerenskega. Lenina je zapustilo mnogo odličnih somišljenikov. Iz teh poročil sledi, da divja sedaj v Rusiji meščanska vojska. O podrobnih dogodkih pa dohajajo iz Rusije le prav skromna in zavita poročila, ki so pobarvana v Angležem prijaznem duhu.

VELIKA URA

zahteva velik narod!
Gre za bodočnost naših
otrok, naše očelnjave!

Vsak posameznik v de-
želi, ki podpiše

7. vojno posojilo,

krepi armado, jači dr-
žavo in utrjuje varnost
sedanjega in vseh prej-
šnjih vojnih posojil!

Splošna
brambna dolžnost
zunaj! doma!

Stori
svojo dolžnost!

Italijanske bojišče.

Položaj na italijanski fronti je sedaj ta-le: Armadni skupini Borrovič in Belov stojita ob spodnjem toku reke Piave. Nekoliko južno od mesta Feltre (blizu reke Piave ob srednjem toku) se zasude naša fronta proti zahodu, in sicer mimo kraja Fonzaso (na italijanskih tleh zahodno od Feltre), potem južnozahodno mimo kraja Primolano (tudi na italijanskih tleh v dolini reke Brenta), proti Asiagu in Arsiero in teče od tam v zahodni smeri v dolino reke Adige. Maršal Krobatin je s svojo armadno skupino prodril od severa do mesta Feltre. Maršal Heccendorf je zavzel Asiago ter prodira proti vzhodu na planoti Sedem občin, kjer je zavzel 1612 metrov visoko goro Longara, proti jugu in vzhodu pa prodira v dolini reke Brenta, kjer so naše čete zavzele važne italijanske obmejne utrube na višinah in sicer Cima di Campo (1517 m) in Cima di Lan (1260 m), in nekaj krajev na Italijanskem. Tako se je naša fronta zadnje dni močno izravnala. Poprej je tekla po velikem ovinku čez koroško in tirolsko obmejno gorovje, a sedaj je vpognjena proti severu le še v prostoru pri mestu Feltre. Cela bojna črta od izliva reke Piave čez Feltre, Asiago in Arsiero do reke Adige (južno od Rovereta) znaša samo 180 km. Fronta se je torej skrčila za nad 200 km. Visoko gorovje je večinoma za našim hrbtom. Skoro gotovo se sovražnik tudi ob Piavi ne bo mogel resno ustavljati našemu prodiranju, ker silita maršala Heccendorf in Krobatin od severa proti jugu in vzhodu ter tako ogrožata hrbet Lahu ob Piavi. Francoskim listom se poroča, da gradijo Italijani 80 km za reko Piavo drugo močno obrambno črto, katero so že zasedle francoske pomožne čete. Nekatere vesti so poročale, da je bil general Kadorna odstavljen od vrhovnega poveljstva in da je general Diaz imenovan za njegovega naslednika. Uradno pa še ta vest ni potrjena. Soditi po pripravah, ki se vršijo sedaj v Italiji, se bo italijanska armada kmalu postavila naši resno v bran. Pričakovati torej smemo, da se bodo vršili v kotu zahodno od Piave in južno od Asiaga-Arsiero srčiti boji. Italijani stavijo vse svoje upanje v pomoč Francije in Anglije. Pomoč jim je obljubljena in je deloma že tudi na poti. Francoski ministrski predsednik je te dni izjavil, da tečejo po vseh železnicah in potih francoski in angleški vojski, kanoni in vojno gradivo na drugo stran Alp. Sestavil se je tudi vojaški svet četverosporazuma. Ta bo imel nalogo, da spravi sklad in enotnost med vojno podvzetja četverosporazuma, ki bo sestavljen iz ministrskih predsednikov in po enega člana francoske, angleške in italijanske vlade, katerim se bodo pridružili zastopniki drugih držav, ki so z njimi zvezane. Sestal se bo vsaj vsak mesec k posvetovanju. Tako meni angleški ministrski predsednik, da bo četverosporazum zmagal. Vojska se je, tako je rekel Lloyd-Zorž, vsled needinosti podaljšala, po edinosti pa bo okrajšana.

Cela divizija odrezana.

Pri kraju Longarone (ob gornjem toku reke Piave), severovzhodno od mesta Belluno, je bila vsled smotrenega sodelovanja naših v gorah se bore-

lih armad italijanska divizija popolnoma odrezana. Divizija se je po vročem boju, v katerem so dosegli predvsem naši štajerski streški polki velik uspeh, udala in položila orožje. V naše roke je prišel 1 general, nad 10.000 mož, 12 topov in nepregledna množina drugega vojnega gradiva.

Naš plen.

Od 24. oktobra do 11. novembra so naši vjeli približno 270.000 mož. Padlih in ranjenih je na italijanski strani najmanj 150.000 mož, tako da je italijanska armada izgubila v treh tednih nad 400.000 mož. Topov smo uplenili blizu 3000. Ostali plen je naravnost ogromen in se ne da prešteti.

Sestanek treh vladarjev v Gorici.

Nemški cesar Viljem je prispel dne 11. novembra na jugozapadno bojišče in je bil sprejet od cesarja Karla, nadvojvode Maks, Friderika, Evgena in princa Feliksa Parmškega, generala Arc itd. Oba vladarja sta se pozdravila s poljubom. Cesar Viljem je čestital našemu cesarju, da se je rešil iz nevarnosti utonitve. Cesar Viljem je posejil tudi cesarico Zito. Kmalu nato je prispel iz svojega stana kralj Bolgarov s princema Borisom in Cirilom, nakar so imeli trije zvezni vladarji daljši sestanek. Zvečer se je vršil pri naši cesarski dvojici v dvornem vlakcu rodbinski obed, ki so se ga udeležili: cesar Viljem, car Ferdinand, prince Boris in Ciril, nadvojvode Maks, Leopold Salvator, Friderik, Evgen in princ Feliks Parmški. Po prirčni poslovitvi je odpotoval cesar Viljem dalje na fronto, dočim sta se kralj Ferdinand in naš cesar Karel vrnila vsak v svoj vojni stan.

Turška bojišča.

Ker so se sedaj na turških bojiščih spremenile vremenske razmere na boljše, izkoriščajo Angleži to okolnost za obširna vojna podvzetja proti turškima frontama v južni Palestini in v Mezopotamiji. V južni Palestini so se vršili v času od 2. do 7. novembra hudi boji, ki so nesrečno končali za Turke. Angležem se je dne 7. novembra posrečilo zasesti važno mesto Gazo v južni Palestini ob morskem obali. Turški poveljnik Djemal-paša se je moral umakati v smeri proti Hebronu, ki je komaj 40 km oddaljen južno-zahodno od Jeruzalema. Angleži prodirajo sedaj v smeri proti Jeruzalemu. Cilj angleških podvzetij je zasesti vso Palestino. Kako skrbno so se Angleži pripravljali na ofenzivo v južni Palestini, je razvidno že iz tega, da podpira njihova podvzetja ob morskem obali oddelek vojnega brodovja, ki obstrljuje morsko obrežje, in da uporabljajo na fronti motorne oklopne avtomobile, takozvane „tanke“ in da se poslužujejo v veliki množini strupenih plinov.

Toda ne samo v južni Palestini, ampak tudi v Mezopotamiji ob rekah Evfrat in Tigris so Angleži pričeli z ofenzivo. Od Bagdada so že prodrli Angleži v smeri proti severozahodu za celih 200 km. V dobi med 2. in 7. novembrom so zavzeli mesti Dur in Tekrit ob reki Tigris. Pri prodiranju Angležev so imeli Turki velike izgube zlasti na municiji in topovih. Cilj angleškega prodiranja je staroslavno zgodovinsko mesto Mozul, ki je oddaljeno od mesta Tekrit samo 200 km v severozahodni smeri. Angležem se bo skorogotovo posrečilo zasesti mesto Mozul, ker je ozemlje za uspešno ustavljanje turških čet pred tem mestom zelo neugodno. Angleži so dosedaj prodrli v Mezopotamiji ob rekah Evfrat in Tigris navzgor za čez 800 km.

Rane politične vesti.

V avstrijski državni zbornici se je vršila v petkovi seji velika razprava na nujna vprašanja in interpelacije Jugoslovancev, Čehov, Rusinov, rusinskih in nemških socialdemokratov glede nameravane rešitve poljskega vprašanja in sicer v tem smislu, da bi se, še predno bi se sklenil mir, Galicija izločila iz naše države in se priklopila k Rusko-Poljski, iz katere bi se naj ustvarilo lastno kraljestvo Poljakov pod žezlom Habsburžanov. Tako bi prišli vsi ostali narodi v Avstriji v manjšino in bi dobili Nemci večino v državnem zboru. V imenu jugoslovanskega kluba je govoril njegov načelnik poslanec dr. Korošec, ki je poudarjal, da se popolnoma strinja s tem, da se reši poljsko vprašanje ter da dobijo Poljaki svoje lastno kraljestvo. Toda ako bi se rešilo to vprašanje samo enostransko na ta način, da bi prišel del Poljakov pod žezlo Habsburžanov, del pa pod žezlo Hohencolercov, bi taka delitev trajno vznemirjala evropski mir in bi bila nova ovira za sklepanje miru. Mi hočemo, da se reši poljsko vprašanje, toda rešiti se mora istočasno in v zvezi z jugoslovanskim, rusinskim in bosanskim vprašanjem. Zato mora pasti dualizem, na katerem temelji nadvlada nemškega in madžarskega naroda v Avstro-Ogrski. Mi hočemo, da se narodi, ki po krvi in jeziku spadajo skupaj, združijo ter postanejo svobodni in prosti vsakega tujega gospodstva. Ko sta v istem smislu govorila še tudi zastopnika Čehov in Rusinov, je podal ministrski predsednik izjavo, da posve-